

# Лексикологія. Фразеологія

## Варіант II

Завдання 1-15 мають по 4 варіанти відповіді, серед яких лише **один правильний**.

1. Виділене слово вжито в прямому значенні в реченні  
А Холодні осінні тумани *клубочаться* в горі.  
Б *Плачуть* голі дерева, вмивається сльозами вбога земля.  
В Чи не краще сісти тихенько й *заплющити* очі?  
Г *Зійшли*, станули з полів сніги.
2. Усі слова є власне українськими в рядку  
А либонь, благо, візерунок  
Б мерщій, гатунок, лексика  
В кмітливий, розмаїтий, базар  
Г хист, галявина, линути
3. Фразеологічного звороту немає в реченні  
А Василь голову посупив, руки поклав під стіл і ні до кого нічичирк.  
Б Чого ти, доню, така невесела, мов у воду опущена?  
В Заглянула мрія у вічі мені голубими очима.  
Г Маруся поперед усіх біжить, землі під собою не чує.
4. Усі слова є однозначними в рядку  
А абсциса, авеню, ад'ютант  
Б багатство, бакенбарди, балкон  
В географія, гітара, гніздо  
Г далина, двокрапка, джерело
5. Загальновживаними є всі слова рядка  
А видатний, чимчикувати, баньки, молодь, ось  
Б життя, яскравий, мова, дивитися, одяг  
В клейноди, хлопець, вітер, сила, сніговий  
Г книжка, молодість, видра, реготати, префікс
6. До архаїзмів належать усі слова рядка  
А зборня, запаска, минувшина, шана  
Б мотовило, жорна, верстат, очіпок  
В кріпак, смерд, плахта, крок  
Г аз, перст, митар, тать
7. Стилiстично забарвленими є всі слова рядка  
А блискавка, дивитися, зирити, думка, мисль  
Б молекула, референдум, телепень, зіронька  
В товкмачити, рюмсати, теревенити, стяг, віншувати  
Г дівчисько, стіл, відро, нудьгувати, свято
8. Омоніми входять до складу словосполучень рядка  
А доконаний вид – красивий вид, ручний годинник – ручний голуб  
Б радіаційний пояс – кліматичний пояс, дорожнє полотно – ляне полотно  
В дощова хмара – хмара пилу, сонне царство – небесне царство  
Г сільська школа – школа життя, повітряний шлях – життєвий шлях
9. Синонімічний ряд становлять слова рядка  
А оголошувати, оповіщати, обнародувати, оглядати  
Б порядок, лад, упорядкованість, організованість  
В роздоріжжя, розпуття, перехрестя, роздолля  
Г серйозний, вдумливий, небезпечний, поважний
10. Слово, що належить до пасивної лексики, ужито в реченні

- А Б.Хмельницький очолив Визвольну війну українського народу.  
 Б Після двох років неволі Хмельницький повернувся в Суботів.  
 В Яскраве сонячне світло перерізало кімнату навпіл.  
 Г Юрба гостей зібралася чималенька, і все були міщани.
11. Стилiстично забарвлених слiв немає в реченнi  
 А Я все нiяк допатрати не мiг, що крутиться Земля, мов куля кругла.  
 Б Заходить наш скромняга Славко, i всi отетерiли.  
 В А я себе не можу уявити без тебе, Днiпре, як i без тополi.  
 Г Вiн, може, часом щось i не второпав.
12. Фразеологiчний зворот, ужитий у реченнi *За ними ввiйшов Василь – нi живий нi мертвий*, виконує синтаксичну роль  
 А пiдмета  
 Б означення  
 В обставини  
 Г присудка
13. Словом *шедевр* називають  
 А рiд лiтератури, що висвiтлює актуальнi суспiльно-полiтичнi та iншi проблеми  
 Б офiцiйне посвiдчення, що видається особi, яку куди-небудь направляють  
 В те, що впливає з якоїсь дiї, явища, подiї суспiльного життя  
 Г твiр мистецтва, який винятково цiнний своїми художнiми вартостями
14. Правильним тлумаченням фразеологiзму *нарiжний камiнь* є  
 А основа, найсуттєвiша ознака чого-небудь  
 Б велика перешкода, перепона  
 В незвичайна подiя  
 Г крайнiй засiб для здiйснення чого-небудь
15. Замiсть слова *вiршований* потрiбно вжити слово *вiршовий* у словосполученнi  
 А вiршована казка  
 Б вiршована мова  
 В вiршований розмiр  
 Г вiршований дiалог

Завдання 16-18 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою. Кожну букву можна використати тільки раз.

16. Установіть відповідність між словами і групами за вживанням їх.

| Групи слів<br>за вживанням | Слова                                |
|----------------------------|--------------------------------------|
| 1 жаргонізм                | А рибонька, роботяга, здоровань      |
| 2 розмовні слова           | Б дифузія, асиметрія, корозія        |
| 3 слова-терміни            | В опис, дерево, передбачати          |
| 4 діалектизми              | Г колиба, вагани, пательня           |
|                            | Г свинячими, випендрюватися, чортяка |

17. Установіть відповідність між фразеологічними зворотами і джерелами походження їх.

| Джерела походження<br>фразеологізмів | Фразеологізми           |
|--------------------------------------|-------------------------|
| 1 з античної літератури              | А сім раз відміряти     |
| 2 з професійно-технічного життя      | Б прокрустове ліжко     |
| 3 з Біблії                           | В берегти як зіницю ока |
| 4 крилатий вислів                    | Г п'ятами накивати      |
|                                      | Г незлим тихим словом   |

**18.** Установіть відповідність між словами і лексичним значенням їх.

| <b>Слова</b>    | <b>Лексичне<br/>значення слів</b>                  |
|-----------------|----------------------------------------------------|
| <b>1</b> стадо  | <b>А</b> гурт копитних тварин                      |
| <b>2</b> череда | <b>Б</b> група тварин, які пасуться разом          |
| <b>3</b> табун  | <b>В</b> група рослин одного виду                  |
| <b>4</b> отара  | <b>Г</b> великий гурт овець, кіз                   |
|                 | <b>Г</b> гурт свійських тварин, які пасуться разом |